

36 287

Parlementaire Vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblée

I/ Nr. 10

VERSLAG VAN DE TWEEDE PLENAIRE ZITTING 2025

Vastgesteld 9 september 2025

1. Inleiding

Elf Nederlandse Kamerleden namen deel aan de tweede plenaire zitting in 2025 van het Benelux Parlement onder Luxemburgs voorzitterschap in het parlamentsgebouw van Luxemburg op 13 en 14 juni 2025. Dit waren de Eerste Kamerleden **Ramsodit** (GroenLinks-PvdA), **Van Gurp** (GroenLinks-PvdA), **Van Wijk** (BBB), **Van Ballekom** (VVD), **Belhirsch** (D66), **Van Hattem** (PVV), **Van Kesteren** (PVV), **Janssen** (SP), **Talsma** (delegatie-leider, ChristenUnie), **Eddy Hartog** (Volt) en **Van der Goot** (OPNL). Ruim 30 parlamentsleden uit de Benelux-landen waren aanwezig inclusief leden van de Baltische Assemblée, de Noordse Raad en het parlement van Noordrijn-Westfalen. De plenaire zitting stond in het teken van 40 jaar Verdrag van Schengen met bijdragen van bewindspersonen en experts uit Nederland, België en Luxemburg. Op zaterdagochtend bezochten de leden van het Benelux Parlement het Luxemburgse grensdorp Schengen voor een bijzondere ceremonie vanwege de veertigste verjaardag van Schengen, in aanwezigheid van Groothertog Henri van Luxemburg en zijn vrouw. De Luxemburgse Minister van Buitenlandse Zaken en voormalig lid van het Benelux Parlement, Xavier Bettel, de burgemeester van de gemeente Schengen, Michel Gloden en vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het Europees Parlement en uit diverse EU en niet-EU landen spraken de aanwezigen toe.

2. Nederlandse interventies in plenaire debatten

De plenaire zitting op vrijdag 13 juni was vooral gewijd aan de 40ste verjaardag van de Schengenakkoorden. Na het welkomstwoord van Francine Closener, voorzitter van het Beneluxparlement, gaf rapporteur Talsma een introductie op het thema. De akkoorden waren bedeld om volkeren tot elkaar te brengen sprak hij. «Schengen is een gebied waar mensen vrij kunnen rondreizen en het vormt de ruggengraat van de interne markt. Het is een symbool geworden van Europese integratie en burgers delen dit positieve gevoel over Schengen,» aldus Talsma. Hij erkende dat het Schengengebied niet zonder uitdagingen is gezien de

terugkeer van de interne grenscontroles en het sluiten van binnengrenzen. «Om de geest van Schengen hoog te houden, is het belangrijk om in te zetten op controle van de buitengrenzen,» zei hij. Bijzondere gast was Robert Goebbels, voormalig Luxemburgs Staatssecretaris en aanwezig bij de ondertekening van het verdrag in 1985. Hij sprak over de wijze waarop de akkoorden tot stand waren gekomen met bijzondere aandacht voor de rol van de Benelux. Goebbels benadrukte het belang van het beschermen van het Schengen-acquis voor de vrijheid van de Europese burgers, «De Schengenakkoorden waren een versneller voor veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid voor miljoenen Europeanen», sprak hij. Ook keek hij optimistisch naar de toekomst van het vrij verkeer van de Europese burgers en zei dat «een gelukkig Europa sterker zal zijn dan een angstig Europa». Hierna sprak de Luxemburgs Minister van Economie, KMO's, Energie en Toerisme, Lex Delles. De Minister onderstreepte hoe belangrijk Schengen is voor de interne markt, wat vooral tijdens de COVID-pandemie is gebleken toen de grenzen werden gesloten. «Zowel de interne markt, als de families en de burgers kwamen er zwakker uit,» zei hij. De vertegenwoordiger van het Belgische Ministerie voor Binnenlandse Zaken pleitte voor versterking en bescherming van het Schengen-acquis en een efficiëntere samenwerking op administratief vlak binnen de Schengenzone. De andere sprekers schetsten een beeld van Schengen als een essentieel instrument binnen de EU. Echter merkten ze ook allen op dat Schengen in gevaar is en beschermd moet worden. De opnieuw ingevoerde grenscontroles door diverse landen gaat volledig in tegen de regels en de geest van de Schengenakkoorden. Zij wezen er ook op dat het Benelux Parlement een rol kan spelen in de versterking van Schengen. De bevordering van de interne markt en controle aan de buitengrenzen moeten daarin centraal staan. Het politieverdrag is een belangrijk instrument voor Schengen want verdere digitalisering en grensoverschrijdende politie- en gerechtelijke samenwerking kunnen het Schengenproces ten goede komen.

Hierna was gelegenheid tot het stellen van vragen. Van Kesteren merkte op dat er steeds meer kritiek komt op het functioneren van de buitengrenzen van Schengen en vroeg aan Goebbels of hij prioriteiten kon aangeven om de beveiliging van de buitengrenzen te versterken. Volgens Goebbels is de Europese Commissie op de goede weg door in te zetten op versterking van Frontex en is het belangrijk in te zetten op onderhandelingen en overeenkomsten met landen om illegale immigratie ook bij de bron te stoppen. Talsma verwees naar een opmerking van de heer Kolocinskis waarin hij aangaf dat meer dan 60% van het Schengenacquis en wilde weten wat de mogelijke oorzaken zijn waarom nog niet de volledige wetgeving is geïmplementeerd. Volgens Kolocinskis, adjunct-hoofd Schengenbeleid bij de Europese Commissie, komt het deels door de beperkte bereidheid van sommige lidstaten en een tekort aan zowel financiële als personele middelen. Ook vergt de uitvoering van sommige maatregelen de nodige tijd. Ramsdijt informeerde naar proportionaliteits-toets en de effecten van het wetgevingsbeleid in de regio en de mogelijke gevolgen daarvan. Kolocinskis gaf aan dat de Europese Commissie momenteel bezig is met deze beoordeling, waarbij zowel de korte als de lange termijn in ogenschouw worden genomen. Van der Goot deed navraag naar de effecten van het Benelux-politieverdrag. Kolocinskis antwoordde dat hij het verdrag beschouwt als een goed voorbeeld van de voortrekkersrol van de Benelux binnen de EU om andere manieren van politiesamenwerking uit te vinden, door innovatieve samenwerking en het gebruik van nieuwe instrumenten.

Na het themadebat vervolgde de vergadering met de behandeling van het voorstel van een aanvullende aanbeveling inzake defensiesamenwerking in de Benelux. Hierin vraagt het Benelux Parlement aan drie regeringen in de Benelux om een nieuwe evaluatie van de eerdere aanbeveling over

Defensiesamenwerking in het licht van recente ontwikkelingen, zoals het Witboek van de Europese Commissie en de gezamenlijke verklaring van de regeringsleiders van de drie landen over versterkte samenwerking op defensiegebied. Het doel is om van de Benelux een speerpunt van de Europese defensie te blijven maken en om de Europese strategische autonomie en de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis (EDTIB) te versterken. De Ministers van Defensie van de drie landen worden verzocht een gezamenlijk actieplan op te stellen en te onderzoeken in hoeverre de voorstellen van aanbeveling daarin kunnen worden verwerkt. Van Ballekom sprak zijn steun uit voor de aanvullende aanbeveling. Hij wilde er wel bij aantekenen dat Nederland geen beroep zal doen op uitzonderingen van de Europese Commissie om niet aan de voorwaarden van het Stabiliteits- en Groeipact te voldoen. Hij benadrukte dat alle lidstaten zich wel moeten houden aan de voorwaarden die gesteld zijn mochten zij gebruik willen maken van de uitzonderingsmogelijkheid die de Europese Commissie biedt, om schuldhoudbaarheid te waarborgen en problemen te voorkomen. Het voorstel voor een aanvullende aanbeveling inzake defensiesamenwerking in de Benelux werd unaniem aangenomen.

3. Overige

Janssen gaf een korte toelichting op de brief aan de drie regeringen over voorafgaande afstemming en harmonisatie van de implementatie van richtlijn 2024/1260 betreffende de ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen om het criminele circuit van witwassen een halt toe te roepen. Frans Weekers, secretaris-generaal van de Benelux Unie feliciteerde de collega's met de Schengen-overeenkomst, die in 1960 door de Benelux werd geïnitieerd en in 1985 ondertekend. Ook bood hij de antwoorden aan van het Comité van Ministers op aanbevelingen over desinformatie en deelname van personen met een handicap aan het maatschappelijke leven en het jaarverslag over 2024.

De voorzitter van de delegatie,
Talsma

De griffier van de delegatie,
Bakker-de Jong